

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Општине Источни Мостар
за период 01.01-31.12.2022. године**

Број: РВ057-23

Бања Лука, 05.10.2023. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	4
	Извјештај о ревизији усклађености	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	6
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	8
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	9
	1. Увод	9
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	9
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	9
	4. Набавке.....	12
	5. Припрема и доношење буџета.....	12
	6. Финансијски извјештаји.....	13
	6.1. Извјештај о извршењу буџета.....	13
	6.1.1. Приходи и примици	14
	6.1.2. Расходи и издаци	14
	6.1.3. Буџетски суфицит	16
	6.1.4. Разлика у финансирању	16
	6.1.5. Извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима	16
	6.2. Биланс успјеха	17
	6.2.1. Приходи	17
	6.2.2. Расходи.....	17
	6.2.3. Финансијски резултат	17
	6.3. Биланс стања.....	17
	6.3.1. Актива	17
	6.3.2. Пасива.....	20
	6.3.3. Ванбилансна евиденција.....	21
	6.4. Биланс новчаних токова	21
	6.5. Временска неограниченост пословања	21
	6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	21
	6.7. Напомене уз финансијске извјештаје	21

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Општине Источни Мостар који обухватају: Биланс стања на дан 31.12.2022. године; Биланс успјеха, Извјештај о промјенама нето имовине, Биланс новчаних токова, Периодични извјештај о извршењу буџета на рачуноводственом фонду 01, Периодични извјештај о извршењу буџета на рачуноводственом фонду 02 и Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима, за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена уз финансијске извјештаје и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, финансијски извјештаји Општине Источни Мостар истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2022. године и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200-2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу „Одговорност ревизора“. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 - Етички кодекс, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора и извршењу буџета.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2022. године није организован и извршен сходно одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза, јер стална имовина није означена инвентурним бројевима, пописне листе нису сачињене у два примјерка и достављене на овјеру одговорном лицу, стања потраживања и обавеза су пописана без извршене екстерне потврде истих, није пописана имовина која није у власништву Општине, а којом управља и која се користи, није извршено усаглашавање књиговодственог и стварног стања имовине и обавеза и извјештај о попису не садржи све прописане елементе.

Као што је наведено под тачкама 6.1.2.1., 6.1.2.2., 6.3.1.2. и 6.3.2.2. овог Извјештаја:

Прецијењена је вриједност путева у износу од 382.573 КМ, прецијењени су издаци за нефинансијску имовину у износу од 78.300 КМ и финансијски резултат ранијих година у износу од 304.273 КМ, а грантови су потцијењени у износу од 78.300 КМ, јер није извршено искњижававање регионалног пута, а накнадна улагања без накнаде у исти евидентирана су као улагања у нову нефинансијску имовину, што није у складу са чланом 66. став 2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и Одлуком о разврставању јавних путева.

Као што је наведено под тачкама 6.2.1.1., 6.3.1.1., 6.3.2.1. и 6.3.2.2. овог Извјештаја:

Прецијењена је вриједност краткорочних потраживања у износу од 34.341 КМ, вриједност дугорочних потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за

које је продужен рок плаћања у износу од 40.291 КМ, краткорочно разграничени приходи у износу од 10.005 КМ и финансијски резултат ранијих година у износу од 74.632 КМ, а потцијењени су приходи обрачунског карактера у износу од 10.005 КМ, јер евидентирање почетног стања потраживања за порезе и непореске приходе и пословних промјена у току године, није вршено у складу са Упутством о примјени МРС ЈС 23 - Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси).

Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје Општине Источни Мостар за годину која се завршава на дан 31.12.2022. године објелодањена су питања везана за наставак пословања у складу са начелом сталности пословања.

Кључна питања ревизије

Кључна питања су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја Општине Источни Мостар за годину која се завршава на дан 31.12.2022. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије тих финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, нема других питања која треба објавити у овом Извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Начелник Општине је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор и међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију

финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Главни ревизор

Бања Лука, 05.10.2023. године

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијских извјештаја Општине Источни Мостар за 2022. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Општине Источни Мостар за 2022. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Општина Источни Мостар је приликом обрачуна плата за четири извршиоца примијенила коефицијенте веће од прописаних чланом 6. став 2) Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске.

У току 2022. године приликом попуњавања ПН4 обрасца нису унесени подаци у вези утрошка горива за службено возило, што није у складу са чланом 7. Правилника о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога.

За службена путовања приликом коришћења аутомобила у власништву запослених вршено је преузимање горива без одобрења прописаног тачком XIII Одлуке о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској и обрачун наведене накнаде није вршен у складу са тачком XIII подтачка 2. поменуте одлуке.

Као што је наведено под тачком 6.1. овог Извјештаја:

Приликом извршења буџета створене су обавезе за лична примања изнад висине оквира утврђеног ребалансом на тој позицији, као и обавезе за трансфере које нису планиране, што није у складу са чланом 40. став 1) и 41. став 1) Закона о буџетском систему Републике Српске.

Као што је наведено под тачком 6.1.2.1. овог Извјештаја:

Корисници средстава гранта нису подносили извјештаје о утрошку истих, што није у складу са тачком 9. Одлуке о извршењу ребаланса Општине за 2022. годину.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, начелник је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Општине Источни Мостар обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Општине Источни Мостар.

Бања Лука, 05.10.2023. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- 1) поступци и процедуре пописа имовине и обавеза, утврђивање и исказивање стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза, као и извјештавање о попису врши у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза;
- 2) примјењују стопе амортизације дефинисане Правилником о примјени амортизационих стопа за буџетске кориснике;
- 3) почетна стања потраживања за порезе и непореске приходе исказују и настале пословне промјене у току године евидентирају сходно Упутству о примјени МРС ЈС 23 - Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси);
- 4) изврши искњижававање пренесене имовине (регионалног пута), а улагања без накнаде у постојећу имовину других субјеката који немају статус буџетских корисника евидентирају сходно члану 66. став 2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и Одлуци о разврставању јавних путева;
- 5) предузму активности у циљу рјешавања имовинско-правних односа над земљиштем и објектима (сједиште Општинске управе) и у складу с тим изврше евидентирања у пословним евиденцијама сходно МРС ЈС 17 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 14 и 27) и члану 44. став 3) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- 1) коефицијенти за обрачун плата запослених ускладе са коефицијентима прописаним чланом 6. став 2) Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске;
- 2) распоређивање запослених на радна мјеста врши у складу са посебним условима за рад у органима управе прописаним чланом 67. став 2) и 3) Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе и Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе;
- 3) писмени обрачун плате сачињава сходно Правилнику о садржају писменог обрачуна плате;
- 4) Правилник о условима и начину коришћења службених и приватних возила за обављање службених послова усклади са тачком XIII подтачка 2. Одлуке о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској и да се коришћење аутомобила у власништву запослених за службена путовања одобрава и врши обрачун припадајуће накнаде сходно тачки XIII поменуте одлуке;
- 5) ПН4 образац попуњава сходно члану 7. Правилника о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога;
- 6) помоћна књига основних средстава успостави, води и усаглашава са ГКТ у смислу члана 27. Закона о трезору;
- 7) успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске у смислу да се

сачињава план и годишњи извјештај о спровођењу планираних активности, изврши попис пословних процеса који се проводе у Општини, идентификују и процијене ризици, дефинишу контролне активности, као и друге активности захтијеване наведеним законом;

- 8) планирање, покретање и избор поступака јавних набавки врши у складу са чланом 6. и 17. Закона о јавним набавкама;
- 9) припрема и доношење буџета врши у складу са буџетским календаром, обавезе за лична примања стварају до висине утврђене буџетом, а да се за непредвиђене расходе који нису планирани буџетом врши прерасподјела средстава сходно члану 28., 40. став 1) и члану 41. став 1) Закона о буџетском систему Републике Српске;
- 10) подносе извјештаји о утрошку дозначених средстава гранта сходно Одлуци о извршењу буџета/ребаланса Општине за предметну годину.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске;
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској, члан 4,9-11;
- Закон о трезору;
- Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о локалној самоуправи;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Закон о службеницима и намјештеницима у органима јединица локалне самоуправе;
- Одлука о буџету/ребалансу буџета Општине Источни Мостар за 2022. годину;
- Одлука о извршењу буџета/ребаланса буџета Општине Источни Мостар за 2022. годину;
- Посебни колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске;
- Закон о статусу функционера јединице локалне самоуправе;
- Закон о раду, члан 5-17; члан 26-96, члан 204-208;
- Закон о доприносима;
- Закон о порезу на доходак, глава I-IV, VI, X, XII, XIII;
- Закон о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида члан 26. и 27;
- Закон о порезу на непокретности;
- Закон о шумама, члан 89;
- Закон о комуналним таксама;
- Закон о концесијама, члан 32;
- Закон о комуналним дјелатностима, члан 6 -12; 20- 25 и члан 41;
- Одлука о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској;
- Одлука о утврђивању цијене рада;
- Правилник о садржају писменог обрачуна плате;
- Упутство о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле;
- Статут Општине;
- Правилник о организацији и систематизацији радних мјеста у Општинској управи;
- Правилник о начину исплате плата и других личних примања запослених у Општинској управи;
- Одлука о разврставању јавних путева.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Општина Источни Мостар (у даљем тексту: Општина) смјештена је у југоисточном дијелу Републике Српске и простире се на површини од 88 km². Подручје Општине чине дијелови насељених мјеста Камена, Кокорина и Зијемље. Сједиште Општине је у Зијемљу бб, а у Општини Невесиње се налази мјесна канцеларија у улици Невесињских устанака бб. Према задњем попису из 2013. године на подручју Општине живи 257 становника.

Према Одлуци Владе Републике Српске о степену развијености јединица локалне самоуправе у Републици Српској за 2022. годину („Службени гласник Републике Српске“ број 94/21), Општина је сврстана у изразито неразвијене јединице локалне самоуправе Републике Српске.

Општина извршава обавезе утврђене Уставом, Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број 97/16, 36/19 и 61/21), Статутом и другим важећим прописима којима су утврђена подручја одговорности, надлежности органа и финансирање Општине.

Општина је организована у складу са Законом о локалној самоуправи. Органи Општине су Скупштина и начелник. Скупштина је представнички орган, орган одлучивања и креирања политике Општине, а чини је 11 одборника. Начелник, као носилац извршне власти, заступа и представља Општину, руководи радом Општинске управе и одговоран је за њен рад. Финансијски извјештаји Општине, обухваћени ревизијом, чине евиденције на организационим кодовима Скупштина Општине, Општинска управа и Трезор Општине.

На достављени Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске провела је финансијску ревизију за 2018. годину и у оквиру Извјештаја о проведеној финансијској ревизији дато је 8 препорука и то 6 за финансијске извјештаје и 2 за усклађеност.

Општина је у складу са чланом 21. став 3) Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 98/05 и 20/14), у законом прописаном року, доставила одговор у којем су изнесене радње које је предузела ради превазилажења пропуста и неправилности утврђених у Извјештају о проведеној финансијској ревизији за период 01.01-31.12.2018. године. Пет препорука је проведено, двије препоруке дате за попис имовине и обавеза, доношење и ажурирање недостајућих и постојећих интерних аката и провођења активности на успостављању система финансијског управљања и контроле су дјелимично проведене, а препорука дата за евидентирање накнада за коришћење шума и шумског земљишта није проведена. Препоруке које су дјелимично проведене и једна непроведена препорука образложене су под тачкама 3., 6.2.1.1., 6.3.2.1. извјештаја.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Организација и функционисање Општине је дефинисано постојећим интерним актима (Статут Општине, Пословник о раду Скупштине општине, Правилник о организацији и систематизацији радних мјеста, Правилник о интерним контролама и интерним контролним поступцима и други).

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе Источни Мостар уређена је организациона структура Општинске управе, послови, радна мјеста и услови за обављање послова у Општинској управи, потребан број запослених, одговорност запослених и друга питања значајна за рад Општинске управе.

На дан 31.12.2022. године у Општинској управи је било запослено седам извршилаца, од којих је шест извршилаца на неодређено вријеме и један функционер. Сва систематизована радна мјеста су попуњена.

Правилником о начину исплате плата и других личних примања запослених у Општинској управи за четири извршиоца (на радном мјесту виши стручни сарадник за послове јавних набавки и цивилне заштите, виши стручни сарадник за буџет и финансије, стручни сарадник за послове матичара, писарнице и архиве и возач) утврђени су коефицијенти већи од прописаних чланом 6. став 2) Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 20/17, 85/18, 86/18, 21/20 и 8/22). Општина је приликом обрачуна плата за 3 извршиоца од септембра 2022. године примијенила коефицијенте веће од прописаних, а за извршиоца на радном мјесту стручни сарадник за послове матичара, писарнице и архиве од јануара 2022. године.

Извршилац распоређен на радно мјесто виши стручни сарадник за послове јавних набавки и цивилне заштите не испуњава посебне услове наведеног мјеста (не посједује потврду о положеном стручном испиту за рад у органима управе), што није у складу са чланом 67. став 2) и 3) Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“, број 97/16) и Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе.

Писмени обрачун плате не садржи основне елементе (податке о послодавцу, назив радног мјеста, коефицијент за обрачун, часове рада, часове за које радник не прима накнаду, накнаду трошкова превоза код доласка на посао и повратка с посла, одбитак по пореској картици и друго) и није сачињен на обрасцу који су прописани Правилником о садржају писменог обрачуна плате („Службени гласник Републике Српске“, број 18/22).

Правилником о условима и начину коришћења службених и приватних возила за обављање службених послова дефинисано је да се за обављање службених послова може користити приватни аутомобил уз претходно поднесен захтјев и одобрење начелника, а уколико се исто одобри накнада се утврђује у пуном износу утрошеног горива по пређеном километру. Начин утврђивања накнаде дефинисан Правилником није у складу са тачком XIII подтачка 2. Одлуке о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској којом је прописано да се по одобрењу послодавца за коришћење путничког аутомобила у личном власништву за службено путовање обрачунава накнада трошкова у висини од 20% цијене горива по једном литру по пређеном километру.

За службена путовања приликом коришћења аутомобила у власништву запослених вршено је преузимање горива без одобрења прописаних тачком XIII Одлуке о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској. Сходно наведеном, обрачун прописане накнаде није вршен у складу са тачком XIII подтачка 2. поменуте одлуке.

У току 2022. године приликом попуњавања ПН4 обрасца нису унесени подаци у вези утрошка горива за службено возило, у дијелу евиденција утрошка горива, а нису ни потпуне евиденције о коришћењу возила, што није у складу са чланом 7. Правилника о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога („Службени гласник Републике Српске“, број 74/17).

Није успостављена помоћна евиденција основних средстава, што није у складу са чланом 27. Закона о трезору којим је дефинисан појам помоћних књига, вођење и обавеза усаглашавања истих са ГКТ.

У складу са Рјешењем о именовању комисија за попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2022. године, извршен је годишњи попис. Ревизијским испитивањем провођења истог утврђено је да годишњи попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2022. године није организован и извршен сходно члану 4. став 1) тачка 2., члану 12. став 2), члану 14. став 1), члану 15. став 1), 2) и 3), члану 17. став 1) и 8), члану 18. став 1) тачка 5., члану 20. став 1) тачка 2. и члану 21. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“ број 45/16 и 113/21), јер прије започињања пописа, пописне листе нису сачињене у два примјерка и достављене на овјеру одговорном лицу за организацију и правилност пописа, нису извршене активности уредног инвентарисања (потпуно обухватање, означавање инвентурним бројевима), у комисију за попис именовано је лице овлашћено да проводи и одлучује о набавкама којима долази до повећања имовине, пописне комисије нису сачиниле план рада, стања потраживања и обавеза су пописана без извршене екстерне потврде истих (конфирмације салда), нити је извршено усаглашавање књиговодственог и стварног стања потраживања, новчаних средстава и обавеза, није пописана имовина која није у власништву Општине, а којом управља и која се користи, извјештај о попису не садржи податке о стручној и професионалној квалификацији лица ангажованих на попису нити у потпуности упоредни преглед стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза.

Осим што је именовано одговорно лице, задужено за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контроле, нису предузете друге активности у вези примјене одредби Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 91/16) и Упутства о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 99/17), није сачињен план за успостављање финансијског управљања и контроле ни годишњи извјештај електронским попуњавањем обрасца Извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2022. годину са прилозима, попис и опис пословних процеса који се проводе, успостављање књиге пословних процеса, идентификовање и процјене ризика и друго.

Успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је обезбиједио истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и прописима, што је осим у овој тачки наведено и у већини тачака овог извјештаја.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- **коэффициенти за обрачун плата запослених ускладе са коэффициентима прописаним чланом 6. став 2) Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске;**
- **распоредивање запослених на радна мјеста врши у складу са посебним условима за рад у органима управе прописаним чланом 67. став 2) и 3) Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединица локалне самоуправе и Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе;**
- **писмени обрачун плате сачињава сходно Правилнику о садржају писменог обрачуна плате;**
- **Правилник о условима и начину коришћења службених и приватних возила за обављање службених послова усклади са тачком XIII подтачка 2. Одлуке о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској и да се коришћење аутомобила у власништву запослених за службена**

- путовања одобрава и врши обрачун припадајуће накнаде сходно тачки XIII поменуто Одлуке;*
- *ПН4 образац попуњава сходно члану 7. Правилника о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога;*
 - *помоћна књига основних средстава успостави, води и усаглашава са ГКТ у смислу члана 27. Закона о трезору;*
 - *поступци и процедуре пописа имовине и обавеза, утврђивање и исказивање стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза као и извјештавање о попису врши у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза;*
 - *успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске у смислу да се сачињава план и годишњи извјештај о спровођењу планираних активности, изврши попис пословних процеса који се проводе у Општини, идентификују и процијене ризици, дефинишу контролне активности, као и друге активности захтијеване наведеним законом.*

4. Набавке

Планом јавних набавки Општине за 2022. годину са измјенама и допунама плана планирано је осам поступака јавних набавки роба, услуга и радова укупне вриједности 93.580 КМ без пореза на додатну вриједност (у даљем тексту: без ПДВ-а).

Према извјештају о реализацији у току године проведено је осам поступака набавки у износу од 260.621 КМ без ПДВ-а, од чега отвореним поступком у износу од 221.000 КМ, директним споразумом у износу од 26.373 КМ и преговарачким поступком без објаве обавјештења у износу од 13.248 КМ. Набавка радова рехабилитације регионалног пута првог реда планирана је и финансирана из Програма јавних инвестиција за финансирање из буџета Републике у износу од 200.000 КМ.

Набавке се односе на набавку радова рехабилитације регионалног пута, опреме за ватрогасце, материјала за одржавање и проширивање јавне расвјете у засеоку Камена, радова за санацију просторија добровољног ватрогасног друштва, услуга репрезентације и горива.

Ревизијским испитивањима обухваћени су сви реализовани поступци јавних набавки укупне вриједности 260.621 КМ без ПДВ-а.

Општина није планирала и примјењивала поступке јавних набавки за набавке услуга и радова (чишћење и уређења дворишта и објеката, угоститељских услуга, радова припреме терена, уградње и монтаже каблова за уличну расвјету, израда пројектне документација за извођење радова) у износу од 7.066 КМ, што није у складу са чланом 6. и 17. Закона о јавним набавкама.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се планирање, покретање и избор поступака јавних набавки врши у складу са чланом 6. и 17. Закона о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење буџета

Скупштина општине донијела је Одлуку о усвајању буџета 2022. године („Службени гласник Општине Источне Мостар“, број 1/22) којом је одобрен буџетски оквир у износу од 426.289 КМ.

Ребалансом буџета („Службени гласник Општине Источни Мостар“, број 15/22) планирано је финансирање активности Општине из буџетских прихода које чине порески приходи (323.200 КМ), непорески приходи (29.097 КМ), грантови (24.387 КМ),

трансфери између различитих јединица власти (89.000 КМ), као и неутрошена намјенска средства из 2021. године (99.392 КМ).

Ребалансом буџета одобрена су средства за расходе за лична примања (210.000 КМ), расходе коришћења роба и услуга (135.836 КМ), субвенције (17.000 КМ), грантове (18.000 КМ), дознаке (12.000 КМ), трансфере (150 КМ), издатке за нефинансијску имовину (167.090 КМ) и буџетска резерва (5.000 КМ).

Одлуком Скупштине општине о расподјели нераспоређеног суфицита из 2021. године утврђена је намјена и извршена расподјела истог (за асфалтирање дијела регионалног пута) у складу са чланом 14. став 6) Закона о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 121/12, 52/14, 103/15 и 15/16), уз претходно прибављену сагласност Министарства финансија.

Приликом припреме и доношења буџета Општине за 2022. годину нису испоштоване процедуре у вези са буџетским календаром (рок за утврђивање и достављања нацрта и приједлога буџета Министарству финансија, достављање Скупштини општине на изјашњење и усвајање и за доношење одлуке о усвајању) сходно члану 28. Закона о буџетском систему Републике Српске.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се припрема и доношење буџета врши у складу са буџетским календаром сходно одредбама члана 28. Закона о буџетском систему Републике Српске.

6. Финансијски извјештаји

Општина је сачинила финансијске извјештаје за 2022. годину на обрасцима прописаним Правилником о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“, број 15/17 и 17/22).

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Извршење буџета Општине за период 01.01-31.12.2022. године исказано је у обрасцу Периодичног извршења буџета (у даљем тексту: ПИБ) на рачуноводственом фонду 01 - општи фонд, што представља буџет у ужем смислу. У обрасцу Периодичног извршења по фондовима (у даљем тексту: ПИФ) исказан је фонд 01.

Општина је у обрасцу ПИБ за фонд 01 у 2022. години исказала укупне буџетске приходе и примитке у износу од 522.515 КМ, док су укупни расходи и издаци исказани у износу од 491.961 КМ, што је за 13% ниже у односу на буџетски оквир.

Одлуком о извршењу ребаланса Општине Источни Мостар прописано је ограничење да се не може вршити прерасподјела средстава са материјалних расхода на расходе личних примања. Приликом извршења буџета створене су обавезе за лична примања изнад висине оквира утврђеног ребалансом буџета за 2022. годину на тој позицији, што није у складу са чланом 40. став 1) Закона о буџетском систему Републике Српске.

Такође, створене су обавезе за непредвиђене расходе (трансфере) који нису планирани буџетом, а за исте није извршена прерасподјела средстава сходно члану 41. став 1) Закона о буџетском систему Републике Српске.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се обавезе за лична примања стварају до висине утврђене буџетом, а да се за непредвиђене расходе који нису планирани буџетом врши прерасподјела средстава сходно члану 40. став 1) и 41. став 1) Закона о буџетском систему Републике Српске.

6.1.1. Приходи и примици

6.1.1.1. Приходи

Укупни приходи исказани су у износу од 522.515 КМ, а чине их порески приходи (332.864 КМ), непорески приходи (50.085 КМ), грантови (24.388 КМ) и трансфери (115.178 КМ).

Порески приходи односе се на приходе од пореза на лична примања и од самосталних дјелатности (5.047 КМ), пореза на имовину (790 КМ) и индиректних пореза прикупљених преко УИО (327.027 КМ).

Непорески приходи односе се у највећем износу на накнаде за коришћење грађевинског земљишта (17.694 КМ), коришћење шума и шумског земљишта (29.868 КМ), за обављање послова од општег интереса у шумама у приватној својини (531 КМ), за заштиту вода (251 КМ) и средства за финансирање посебних мјера заштите од пожара (1.738 КМ).

Грантови се односе на грантове из иностранства (9.388 КМ) и грантове у земљи (15.000 КМ). Грантови су примљени од Савјета Европе за пројекат „Набавка специјализоване ватрогасне опреме и уређење постојећег пословног простора Добровољног ватрогасног друштва Источни Мостар“ и од Федералног министарства расељених особа и избјеглица у сврху суфинансирања пројекта „Изградња новог резервоара на постојећем цјевоводу у насељеном мјесту Зијемље.

Трансфери у највећем износу односе се на трансфере Министарства управе и локалне самоуправе Републике Српске по основу Одлука о исплати финансијских средстава изразито неразвијеним јединицама локалне самоуправе.

6.1.2. Расходи и издаци

6.1.2.1. Расходи

Расходи су исказани у износу од 392.362 КМ, а чине их текући расходи и трансфери између и унутар јединица власти.

Текуће расходе (390.369 КМ) чине расходи за лична примања запослених, расходи по основу коришћења роба и услуга, субвенције, грантови и дознаке.

Расходи за лична примања запослених исказани су у износу од 210.446 КМ и односе се на расходе за бруто плате запослених (164.334 КМ), бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (45.114 КМ) и отпремнине и једнократне помоћи (998 КМ).

Расходи за бруто плате односе се на расходе за основне плате након опорезивања (107.365 КМ), расходе за увећање основне плате по основу радног стажа (529 КМ) и расходе за порез и збирне доприносе на плате (56.440 КМ). Приликом обрачуна плата примијењени су већи коефицијенти од прописаних за 4 извршиоца, што је наведено под тачком 3. извјештаја.

Расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада односе се на расходе за накнаде за превоз на посао и са посла (3.374 КМ), накнаде за топли оброк (12.261 КМ), расходе за регрес за годишњи одмор (11.900 КМ), јубиларне награде (998 КМ), дневнице за службена путовања у земљи (40 КМ), порезе и збирне доприносе на накнаде (16.542 КМ).

Расходи за отпремнине и једнократне помоћи односе на новчану помоћ приликом рођења дјетета.

Расходи по основу коришћења роба и услуга исказани су у износу од 133.555 КМ, а чине их расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга (23.291 КМ), расходи за режијски материјал (2.221 КМ), текуће

одржавање (3.664 KM), по основу путовања и смјештаја (10.610 KM), стручне услуге (5.426 KM), одржавање јавних површина (2.900 KM) и остали некласификовани расходи (85.443 KM).

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга односе се на расходе по основу утрошка електричне енергије (4.142 KM), коришћења фиксног телефона (655 KM), коришћења интернета (15.804 KM), поштанских услуга (353 KM) и расходе за остале комуникационе услуге (2.337 KM).

Расходи за текуће одржавање односе се на расходе за остале услуге и материјал за текуће поправке и одржавање (29 KM), расходе за текуће одржавање превозних средстава (2.012 KM) и расходе за остало текуће одржавање (1.623 KM).

Расходе по основу путовања и смјештаја чине расходи по основу службених путовања у земљи (79 KM) и расходи по основу утрошка горива (10.531 KM). Вршено је издавање писмених одобрења физичким и правним лицима за преузимање горива у најмањем износу од 4.946 KM без поднесеног захтјева и одобрења начелника за коришћење приватног аутомобила у службене сврхе, а точење горива у службено возило није евидентирано у ПН4 обрасцу у дијелу евиденција утрошка горива и мазива, што је образложено под тачком 3. извјештаја.

Расходи за стручне услуге односе се на расходе за услуге платног промета (1.034 KM), осигурање возила (291 KM), услуге штампања, графичке обраде, копирања, увезивања (2.088 KM), услуге објављивања тендера, огласа и информативних текстова (248 KM), одржавање лиценци (1.305 KM) и остале компјутерске услуге (460 KM).

Расходи за одржавање јавних површина односе се на расходе за утрошену електричну енергију за јавну расвјету (2.225 KM) и остале услуге одржавања (675 KM).

Остали некласификовани расходи односе се на расходе по основу котизација за семинаре (140 KM), бруто накнаде за рад ван радног односа (75.418 KM), расходе по основу репрезентације у земљи (7.481 KM) и остале непоменуте расходе (2.404 KM).

Бруто накнаде за рад ван радног односа односе се на накнаде члановима општинске изборне комисије (9.568 KM), накнаде скупштинским одборницима (60.490 KM) и бруто накнаде по уговору о дјелу (5.360 KM). У току 2022. године закључено је 6 уговора о дјелу за набавке услуга и радова, што је наведено под тачком 4. извјештаја.

Субвенције исказане у износу 15.201 KM односе се на додијељене субвенције за превоз ђака (4.800 KM) сходно Одлуци о расподјели буџетских средстава на име субвенције трошкова превоза лица на подручју и субвенције нефинансијским субјектима из области пољопривреде додијељене сходно Правилнику о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде у 2022. години („Службени гласник Општине Источни Мостар“, број 3/22). Права на новчане подстицаје у пољопривреди произвођачи су остварили по основу премија за узгој крава, набавке и узгоја стеоних јуница и двизица, сјеменског материјала и минералних ђубрива, као и набавке пољопривредне механизације и опреме.

Грантови исказани у износу од 19.047 KM односе се на грантове спортским и омладинским организацијама и удружењима (1.000 KM), етничким и вјерским организацијама и удружењима (5.000 KM), организацијама и удружењима за афирмацију породице и заштиту права жена, дјеце, избјеглих и расељених лица, бораца и особа са инвалидитетом (8.300 KM), у области здравствене и социјалне заштите, заштите животне средине и комуналне дјелатности (900 KM), организацијама и удружењима у области образовања, научно-истраживачке дјелатности, културе и информација (347 KM) и остали текући грантови непрофитним субјектима у земљи (3.500 KM). У 2022. години средства гранта додијељена су

организацијама од општинског значаја, спортским организацијама и другим удружењима и фондацијама на основу Закључака начелника Општине.

Корисници средстава гранта нису подносили извјештаје о утрошку дозначених средстава у износу од 15.547 КМ, што није у складу са тачком 9. Одлуке о извршењу буџета/ребаланса Општине Источни Мостар за 2022. годину.

Грантови су потцијењени за износ улагања у постојећу имовину субјеката који нису буџетски корисници (извођење радова на рехабилитацији регионалног пута) у износу од 78.300 КМ, што је образложено под тачком 6.3.1.2. извјештаја.

Дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова исказане у износу од 12.119 КМ односе се на дознаке студентима (стипендије), дознаке лицима која остварују права из социјалне заштите (новчана помоћ, здравствено осигурање, додатак за помоћ и његу другог лица), које се исплаћују путем Центра за социјални рад Општине Невесиње, а рефундирају се од Општине Источни Мостар, као и на једнократне новчане помоћи и помоћи у природи грађанима.

Трансфери су исказани у износу од 1.993 КМ, а односе се на дозначена средства на јединствени рачун трезора Републике за плаћање обавезе Општине настале по основу Записника о обрачуну и поравнању више уплаћених јавних прихода. Исказани трансфери нису планирани буџетом, што је наведено под тачком 6.1. извјештаја.

Препоручује се начелнику општине да обезбиједи да се подносе извјештаји о утрошку дозначених средстава гранта сходно Одлуци о извршењу буџета/ребаланса Општине за предметну годину.

6.1.2.2. Издаци

Издаци за нефинансијску имовину исказани у износу од 99.599 КМ односе се на издатке за изградњу и прибављање зграда и објеката (6.746 КМ), инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката (85.048 КМ) и издатке за набавку постројења и опреме (7.805 КМ). Издаци за нефинансијску имовину су прецијењени у износу од 78.300 КМ, што је образложено под тачком 6.3.1.2. извјештаја.

6.1.3. Буџетски суфицит

У обрасцу ПИФ-а исказан је суфицит у износу од 30.554 КМ и представља збир бруто суфицита (130.153 КМ) и нето издатака за нефинансијску имовину исказаних у негативном износу (99.599 КМ). Исказани бруто суфицит представља разлику између прихода фонда (522.515 КМ) и расхода фонда (392.362 КМ).

6.1.3.1. Расподјела суфицита из ранијих година

Расподјела суфицита из ранијег периода исказана је у износу од 78.301 КМ, а односи се на неутрошена намјенска средства из 2021. године за која је Скупштина општине донијела Одлуку о расподјели нераспоређеног суфицита из 2021. године (рехабилитација дијела регионалног пута).

6.1.4. Разлика у финансирању

Разлика у финансирању исказана је у износу од 108.855 КМ, а чине је нето финансирање (78.301 КМ) и суфицит (30.554 КМ).

6.1.5. Извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима

Општина је у обрасцу ПИФ-а за 2022. годину исказала укупне приходе и примитке у износу од 522.515 КМ, од тога сви на фонду 01, док су укупни расходи и издаци исказани у износу од 491.961 КМ такође сви на фонду 01.

6.2. Биланс успјеха

6.2.1. Приходи

Приходи у Билансу успјеха исказани су у износу од 526.877 КМ, а чине их приходи фонда 01 (522.515 КМ) и приходи обрачунског карактера (4.362 КМ).

6.2.1.1. Приходи обрачунског карактера

Приходи обрачунског карактера односе се на приходе од усклађивања вриједности имовине (197 КМ), остале приходе обрачунског карактера (116 КМ) и приходе обрачунског карактера по основу односа са другим јединицама власти (4.049 КМ).

Приходи обрачунског карактера и финансијски резултат текуће године потцијењени су у износу од 10.005 КМ, а краткорочно разграничени приходи прецијењени у истом износу, јер су ненаплаћене накнаде за коришћење шума и шумског земљишта у току 2022. године евидентирани на позицији краткорочно разграничених прихода, што није у складу са Упутством о примјени МРС ЈС 23 - Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси) („Службени гласник Републике Српске“, број 109/16).

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се евидентирање прихода од накнада за коришћење шума и шумског земљишта врши у складу са Упутством о примјени МРС ЈС – 23 Приходи од трансакција које нису трансакције размјене.

6.2.2. Расходи

Расходи у Билансу успјеха исказани су у износу од 443.378 КМ, а чине их расходи фонда 01 у износу од 392.362 КМ и расходи обрачунског карактера у износу од 51.016 КМ.

6.2.2.1. Расходи обрачунског карактера

Расходи обрачунског карактера исказани су у цјелости по основу амортизације. Примјењене годишње амортизационе стопе за моторна возила, специјалну ватрогасну опрему, туђе објекте (пословни објекти) нису у складу са стопама амортизације дефинисаним Правилником о примјени амортизационих стопа за буџетске кориснике.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се примјењују стопе амортизације дефинисане Правилником о примјени амортизационих стопа за буџетске кориснике.

6.2.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха као разлика прихода и расхода исказан је финансијски резултат у износу од 83.499 КМ. Финансијски резултат прецијењен је у износу од 68.295 КМ, јер су обрачунски приходи евидентирани на краткорочно разграниченим приходима, а грантови исказани на издацима за нефинансијску имовину, што је образложено под тачкама 6.1.2.1., 6.2.1.1, 6.3.1.2. и 6.3.2.1. извјештаја.

6.3. Биланс стања

6.3.1. Актива

На дан 31.12.2022. године исказана је пословна актива у износу од 1.707.285 КМ бруто вриједности, 563.727 КМ исправке вриједности и 1.143.557 КМ нето вриједности. Чине је текућа и стална имовина. Актива је прецијењена у износу од 457.205 КМ што је образложено под тачкама 6.3.1.1. и 6.3.1.2. извјештаја.

6.3.1.1. Текућа имовина

Текућа имовина исказана је у износу од 320.255 КМ бруто вриједности, 27.774 КМ исправке вриједности и 292.481 КМ нето вриједности, а односи се на краткорочну финансијску имовину и разграничења.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења односи се на готовину и готовинске еквиваленте (196.564 КМ), краткорочна потраживања (44.713 КМ), краткорочна разграничења (2.738 КМ) и краткорочну финансијску имовину и разграничења између или унутар јединица власти (48.466 КМ).

Готовина и готовински еквиваленти односе се на средства на банковним рачунима (196.548 КМ) и благајну (16 КМ).

Краткорочна потраживања исказана су у износу од 72.487 КМ бруто вриједности, 27.774 КМ исправке вриједности и 44.713 КМ нето вриједности, а односе се на потраживања за накнаде за коришћење шума и шумског земљишта и остале накнаде и таксе (10.043 КМ), потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе (44.764 КМ) и потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају за наплату у року до годину дана у негативном износу од 10.094 КМ. Такође, спорна доспјела потраживања исказана су у вриједности од 27.774 КМ, колико износи и њихова корекција.

У Извјештају Пореске управе Републике Српске из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за обрачунски период 01.01.-31.12.2022. године потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе исказана су у износу од 329 КМ, а спорна доспјела потраживања као и њихова корекција у износу од 2.357 КМ.

С тим у вези, прецијењена је вриједност потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе у износу од 44.435 КМ, вриједност дугорочних потраживања за порезе доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања (40.291 КМ) и финансијски резултат ранијих година (74.632 КМ), а потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају за наплату у року до годину дана потцијењена су у износу од 10.094 КМ, јер је почетно стање потраживања кумулирано услед преузимања почетних стања током година из Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за припадајући обрачунски период, без искњижавања претходно исказаних почетних стања у ГКТ-у. Такође, за евидентирање потраживања за порезе и непореске приходе нису примјењени ставови за књижење прописани одредбама Упутства о примјени МРС ЈС 23 – Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси), а нису искључена ни потраживања за накнаде за коришћење шума и шумског земљишта, која су већ исказана у ГКТ на основу евиденција потраживања Општине.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења између или унутар јединица власти односи се на трансфер од Министарства управе и локалне самоуправе Републике Српске.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се почетна стања потраживања за порезе и непореске приходе исказују и настале пословне промјене у току године евидентирају сходно Упутству о примјени МРС ЈС 23 - Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси).

6.3.1.2. Стална имовина

Стална имовина исказана је у износу од 1.387.030 КМ бруто вриједности, 535.953 КМ исправке вриједности и 851.076 КМ нето вриједности, а односи се на дугорочну

финансијску имовину и разграничења и нефинансијску имовину у сталним средствима.

Дугорочна финансијска имовина и разграничења исказана је у износу од 40.393 КМ нето вриједности и у највећем износу односи се на дугорочна потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања (40.291 КМ).

Дугорочна потраживања и финансијски резултат ранијих година прецијењени су у износу од 40.291 КМ, што је образложено под тачком 6.3.1.1. извјештаја.

Нефинансијска имовина у сталним средствима исказана је у износу од 1.346.637 КМ бруто вриједности, 535.953 КМ исправке вриједности и 810.683 КМ нето вриједности, а односи се на произведену сталну имовину, драгоцјености и улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми.

Произведена стална имовина исказана је у бруто вриједности од 1.136.573 КМ, исправке вриједности од 511.998 КМ и нето вриједности од 624.574 КМ, а чине је зграде и објекти, постројења и опрема и нематеријална произведена имовина.

Зграде и објекти највећим дијелом односе се на путеве (382.573 КМ), вањску расвјету (26.773 КМ), стазе (5.194 КМ), водовод (162.535 КМ) и спортске терене и игралишта (7.476 КМ).

Регионални пут првог реда РИ 6102 (стара ознака Л:012) дионица Ханско Поље-Придворци на територији Општине Источни Мостар на којем су у току 2022. извршена и додатна улагања (реhabилитација пута) евидентиран је у пословним евиденцијама Општине у износу од 382.573 КМ нето вриједности.

На основу писане информације за потребе ревизије ЈП Путеви д.о.о. Бања Лука наведени регионални пут првог реда РИ 6102 (стара ознака Л:012) дионица Ханско Поље- Придворци евидентиран је и у пословним књигама ЈП Путеви д.о.о. Бања Лука сходно Одлуци о разврставању јавних путева („Службени гласник Републике Српске“ број 74/18) који води евиденцију, управља и врши одржавање мреже магистралних и регионалних путева сходно наведеној Одлуци, као и другим прописима којима се регулише ова област.

С тим у вези, прецијењена је вриједност путева у износу од 382.573 КМ, прецијењен је финансијски резултат ранијих година у износу од 304.273 КМ, издаци за нефинансијску имовину у износу од 78.300 КМ и финансијски резултат текуће године у износу од 78.300 КМ, а грантови су потцијењени у износу од 78.300 КМ, јер није извршено искњижавање пренесене имовине (регионалног пута) и накнадна улагања без накнаде у постојећу нефинансијску имовину других субјеката који немају статус буџетских корисника евидентирана су као улагања у нефинансијску имовину Општине, што није у складу са чланом 66. став 2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и Одлуком о разврставању јавних путева.

Постројења и опрема највећим дијелом се односи на моторна возила (12.897 КМ), комуникациону и рачунарску опрему (2.414 КМ), канцеларијску опрему (4.345 КМ) и специјалну и осталу опрему (14.757 КМ).

Нематеријална произведена имовина односи се на нето вриједност просторног плана и шумско-привредне основе.

Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми исказана су у бруто вриједности од 209.984 КМ, исправке вриједности од 23.955 КМ и нето вриједности од 186.029 КМ и највећим дијелом односе се на улагања у објекте који се користе ради обављања дјелатности општине (сједиште Општинске управе). На основу писане информације за потребе ревизије, наведени објекти ни припадајуће земљиште не воде се у пословним евиденцијама Општине због неријешених имовинско-правних односа, а извршена улагања и реконструкција истих евидентирана су, до окончања процеса рјешавања питања власништва, као улагања у туђе некретнине. Наведено

није у складу са чланом 44. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, којим је дефинисано под којим условима се врши признавање и вредновање улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- **изврши искњижавање пренесене имовине (регионалног пута), а улагања без накнаде у постојећу имовину других субјеката који немају статус буџетских корисника евидентирају сходно члану 66. став 2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и Одлуци о разврставању јавних путева.**
- **предузму активности у циљу рјешавања имовинско-правних односа над земљиштем и објектима (сједиште Општинске управе) и у складу с тим изврше евидентирања у пословним евиденцијама сходно МРС ЈС 17 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 14 и 27) и члану 44. став 3) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.**

6.3.2. Пасива

На дан 31.12.2022. године исказана је пословна пасива у износу од 1.143.557 КМ, а чине је обавезе и разграничења и властити извори. Пасива је прецијењена у износу од 457.205 КМ, што је образложено под тачкама 6.3.2.1. и 6.3.2.2. извјештаја.

6.3.2.1. Обавезе и разграничења

Обавезе су исказане у укупном износу од 35.836 КМ и у цјелости се односе на краткорочне обавезе и разграничења.

Краткорочне обавезе односе се на обавезе за лична примања (16.725 КМ), обавезе из пословања (8.798 КМ), дознаке на име социјалне заштите (308 КМ) и краткорочна резервисања и разграничења (10.005 КМ).

Обавезе за лична примања односе се на обавезе за плате (9.401 КМ), порезе и доприносе (5.092 КМ), за накнаде (1.494 КМ) и порезе и доприносе на накнаде (738 КМ).

Обавезе из пословања односе се на обавезе за набавке роба и услуга (2.173 КМ), према физичким лицима (5.998 КМ) и остале обавезе (627 КМ).

Краткорочна резервисања и разграничења односе се у цјелости на краткорочно разграничене приходе. Краткорочно разграничени приходи прецијењени су за износ од 10.005 КМ, а приходи обрачунског карактера и финансијски резултат текуће године потцијењени за исти износ, јер је Општина по доспјелом обрачуну накнада за коришћење шума и шумског земљишта вршила евидентирање прихода обрачунског карактера по основу накнада за коришћење шума и шумског земљишта на краткорочно разграниченим приходима, што није у складу са Упутством о примјени МРС ЈС 23 - Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси), што је наведено под тачком 6.2.1.1. извјештаја.

Општина је до рока за састављање финансијских извјештаја измирила обавезе из 2022. године у износу од 25.831 КМ.

6.3.2.2. Властити извори средстава

Властити извори средстава исказани у износу од 1.107.721 КМ односе се на финансијски резултат. Финансијски резултат текуће године исказан је у износу од 83.499 КМ, а ранијих година у износу од 1.024.142 КМ.

Финансијски резултат текуће године прецијењен је у износу од 68.295 КМ, што је образложено под тачком 6.2.3. извјештаја, а финансијски резултат ранијих година у износу од 378.905 КМ, што је образложено под тачкама 6.3.1.1. и 6.3.1.2. извјештаја.

6.3.3. Ванбилансна евиденција

Општина током 2022. године није имала пословне догађаје који би захтијевали евидентирање на позицијама ванбилансне активе и пасиве.

6.4. Биланс новчаних токова

У Билансу новчаних токова исказани су приливи готовине из пословних активности у износу од 505.136 КМ, одливи готовине из пословних активности у износу од 396.658 КМ и одливи готовине из инвестиционих активности у износу од 99.599 КМ. Нето повећање готовине исказано је у износу од 8.879 КМ, готовина на почетку обрачунског периода у износу од 187.685 КМ и готовина на крају обрачунског периода у износу од 196.564 КМ.

Биланс новчаних токова сачињен је у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и пружа релевантне информације о новчаним токовима у складу са МРС ЈС 2 - Извјештај о новчаним токовима.

6.5. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје је, у складу са одредбама МРС ЈС – 1 Презентација финансијских извјештаја (параграф 15 ц и 38), објелодањено да су финансијски извјештаји Општине састављени у складу са начелом сталности пословања, уз претпоставку да Општина неће обуставити пословање у догледној будућности.

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

На основу достављене писане информације за потребе ревизије на дан 31.12.2022. године против Општине није било покренутих судских спорова, ни спорова у којима је Општина тужилац.

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје за 2022. годину сачињене су и Напомене за период 01.01 – 31.12.2022. године, које пружају неопходне информације о Општини, примијењеним прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственој основи и примијењеним рачуноводственим политикама, у складу са захтјевима МРС ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја и одредбама члана 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Ревизијски тим

Сњежана Саватић Бањац, с.р.

Драгана Коцо, с.р.